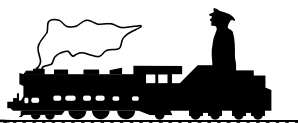

BMÅS

NYTT

TIDNING AV OCH OM BORÅS MINIATYRÅNGLOKSSÄLLSKAP

KALLES ANDRA TJÖTSIDA SÄSONGEN 2014

Vi är igång med trafiken och har haft två välbesökta trafikdagar. Våra tåg är så gott som fyllda med resenärer från det vi startar till vi kör sista tåget för dagen. (Statistik över trafiken finns i tidningen.) Detta medför också full fart med kommersen vid vårt *Korvpalats*. En nyhet där för säsongen är att det går att betala med kort. Det innebär att våra besökare inte drabbas av kontantbrist.

Under Rolles ledning har containern förflyttats hela vägen från ängen till det område där den skall ha sin plats. Med hjälp av plankor, stockrullar, taljor och block samt en elektrisk vinsch, har den flyttats i 1,1 meters etapper. Den skall nu vridas och backas in på den plats som är förberedd bredvid den andra. Efter att den vägts av på rätt höjd skall den så småningom få tak över sig som ansluter till det som den nuvarande containern har. Området mellan de båda, kommer att bli tillstängt med de båda grindarna vi också fick med containern. Hela projektet kommer inte att klaras av i år utan kommer att behöva mer tid.

Markarbetena vid Rustansberg planeras att starta vid midsommar. När massorna från kullen mellan stationen och vagnhallen är borta och använts som fyller för den nya bangården, kommer projektgruppen att slutgiltigt fastställa bangårdens utseende. Redan nu är det bestämt att det skall bli tre spår och en *engelsman* (dubbel korsväxel) skall läggas in i den norra ändan. Uppbyggnaden kommer dock att ske i etapper. När markarbetena är klara, kan bygget av personalkuren starta. Även anslutningarna till vagnhallen kommer att förändras.

forts sida 2...

...forts

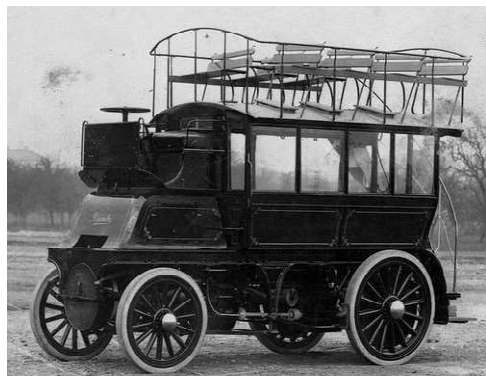
Inom styrelsen har ett förslag till stadgeändring tagits fram. Det finns presenterat inne i tidningen. Vi behöver göra dessa förändringar för att vi skall kunna hävda att vi är en allmännyttig förening enligt skatteverkets regler. Samtidigt beskriver då våra stadgar verksamheten, som vi har utvecklat inom föreningen, på ett bättre sätt.

Att bedriva trafik för allmänheten på den smala järnvägen, 7¼" bred, kräver ganska mycket arbete, men är en trevlig sysselsättning. Kom och anslut dig till oss och få del av allt det trevliga.

Tågledare för BMÅS, Tkl Sandlid Central, Karl-Gustav Ryberg.

RESANDESTATISTIK 2014

Trafikdag 2014-05-25	# Tåg: 26	# Resande: 462	# Lok: 3
Medlemmarnas Dag	# Avgångar	Lokförare / # resande	Totalt # res. / lok
KTsJ 14	9	RBP 149	149
70000	8	BB 69, GTL 82	151
Deutz	9	LLj 138, PLj 24	162
Trafikdag 2014-06-15	# Tåg: 33	# Resande: 659	# Lok: 3
	# Avgångar	Lokförare / # resande	Totalt # res. / lok
KTsJ 14	11	RBP 199	199
Deutz	11	LLj 188, PLj 44	232
70000	11	GR 64, PR 80, LU 84	228

FARA FÖR STREJKVARSEL

Vid utbrott av strejk vid de allmänna samsfärdsmedlen i Rustansberg kommer Patron Aschanius insätta den alltid så pålitliga ångbussen i trafiken med omvärlden. Detta för att ingen brist av flytande varor skall uppträda vid Spahotellet intill vattenlösa sjön. Dessa varor transporteras normalt medelst den förnämliga tågförbindelsen till Sandlid och den där varande utminutieringsinstitutionen, meddelar *RustansbergsGazzetten*.

FLYTEN AV NYA CONTAINERN

De verksamma på Bmås har under en tid diskuterat en ny erforderlig förvaringsplats för vår materiel.

Förslag har framförts om ytterligare en 12 meters container att ställa parallellt med den gamla. Med ett visst avstånd emellan containrarna, skulle detta område kunna inhägnas med staket och bli en låst innegård.

Genom Karl-Gustav och Pär Ryberg kom vi så över en begagnad container som transporterades upp till Bmås. Den placerades tillfälligt på ängen framför stationen.

I maj 2014 var emellertid tiden inne för att flytta upp den till *Container Plaza*. Roland Birat-Petterson ledde vant och med bravur arbetet. Med hjälp av övriga medlemmar förflyttades den till ytterligare en tillfällig plats tills dess att markberedning och grund iordningställs.

I containerflytten idogt arbetande medlemmar befunnos bland annat vara, utan inbördes rangordning: Roland Birat-Pettersson, Gunnar Lindberg, Staffan Persson, Jan Ovling med dotter Kanthi, Anders Lööf och Bengt AT Johansson. Har jag glömt någon ber jag om ursäkt för detta.

Göran Rosén

Olika stadier under förflyttning av containern från ängen och genom makadamkurvan.

*Makadamutfyllnad för att jämna väg.
Rolle kapar betongpelare för fundamentet.*

Foto: Roland Birat-Pettersson, Björn Bergman

PROTOKOLL FÖRT VID ÅRSMÖTE I BORÅS MINIATYRÅNGLOKSSÄLLSKAP DEN 26 APRIL 2014

Närvarande: 16 medlemmar. Mötesplats: BMÅS klubbstuga.

- § 1. Ordförande Karl-Gustav Ryberg förklarade årsmötet öppnat.
- § 2. Den föreslagna dagordningen godkändes.
- § 3. Karl-Gustav Ryberg valdes till mötesordförande.
- § 4. Staffan Engström valdes till mötessekreterare.
- § 5. Staffan Persson och Leif Utter valdes till rösträknare.
- § 6. Möte befanns vara behörigt utlyst.
- § 7. Styrelsens verksamhetsberättelse, publicerad i BMÅS-NYTT Nr 1 – 2014, gillades av årsmötesdeltagarna och lades till handlingarna.
- § 8. Balansräkning för år 2013 samt den ekonomiska verksamhetsberättelsen föredrogs av kassör Jonas Amoson. Då inga frågor förekom lades nämnda dokument till handlingarna.
- § 9. Revisorernas berättelse upplästes av Göran Rosén. Berättelsen lades till handlingarna.
- § 10. Det beslutades enhälligt att, med revisionsberättelsen som grund, ge styrelsen full ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.
- § 11. Styrelsens budgetförslag för år 2014 presenterades av kassör Jonas Amoson. Mötet godkände förslaget, som lades till handlingarna.
- § 12. Mötet beslutade att medlemsavgifterna för år 2015 skall vara oförändrade, d.v.s. för enskild medlem SEK 150:00, och för familjemedlem SEK 75:00.
- § 13. I enlighet med valberedningens förslag omvaldes Karl-Gustav Ryberg till ordförande för verksamhetsåret 2014.
- § 14. I enlighet med valberedningens förslag valdes Roland Birat-Pettersson (omval) och Leif Utter som styrelseledamöter på två år, medan Pär Ryberg (fyllnadsval) valdes på ett år.
- § 15. I enlighet med valberedningens förslag valdes Per Ljungberg (omval) och Jonas Amoson till suppleanter på ett år.
- § 16. I enlighet med valberedningens förslag omvaldes Göran Rosén och Staffan Persson som revisorer på ett år.
- § 17. Årsmötet valde Gunnar Lindberg och Leif Utter att utgöra valberedning inför nästa årsmöte.
- § 18. Inga motioner från medlemmarna hade inkommit.
- § 19. Inga propositioner från styrelsen förelåg.

- § 20. I BMÅS-NYTT Nr 1 – 2014 publicerades en kalender för 2014 års aktiviteter. Mötet godkände kalendern.
- § 21. Jonas Amoson presenterade två nytillkomna medlemmar under verksamhetsåret 2013: Jan Olof Elgquist och Bo Engström.
- § 22. Övriga frågor: Det föreslogs att på föreningens hemsida inrätta en avdelning tillgänglig endast för medlemmarna. Göran Rosén skall utreda ett inloggningsförfarande. Göran Rosén väddade om fler bidrag till BMÅS-NYTT.
- § 23. Då intet övrigt förelåg förklarade mötesordföranden mötet för avslutat.

Karl-Gustav Ryberg / mötesordförande Staffan Engström / mötessekreterare

INBJUDAN TILL ÅNGDAGEN

**Medlemmarna inbjudes härmed till Ångdagen den 2 augusti
och om möjligt arbetsveckan 29 juli – 1 augusti.**

Utställning i tältet på lördagen fram till 16.00, Staffan Persson (033–13 04 07) ordnar detta.

Trafikdag för allmänheten under söndagen.

Spår och Tåg i Väst anländer om söndagen med sin utställning.

Inbjudan till supé på lördagskvällen. Absolut deadline för anmälan 25 juli.

Anmälan genom inbetalning av 140:– per vuxen och 70:– per barn, till:

föreningens nya bankgirokonto med nummer: 129–5518.

Glöm nu inte heller att meddela namn på de personer som avses delta i supén.

Anders Lööf ansvarar för deltagarlista.

Vi serverar ICA:s fantastiska brickor med kallskuret,
grönsaker och potatissallad samt måltidsdricka.

**Allmänt medlemsmöte klockan 18.00 vid tältet och därefter
mingel med viss vätsketillförsel.**

Vi sätter oss till bords senast klockan 19.00.

Husvagnar och husbilar parkeras på anvisade platser.

SP:s bommar kan vara stängda för dem som kommer sent om kvällen.

Telefonkontakt med Karl-Gustav Ryberg för insläpp på nummer: 0703 – 58 84 52.

På fredagskvällen serveras Rolleburgare som brukligt är, till självkostnadspris.
Tidpunkten är efter 18.30 och var och en tar med eget nödigt bordsvatten eller dylikt.

TÅGKLARERARE I RUSTANSBERG.

Någon kanske tänker att det inte kan vara något att tjänstgöra som tågklarare på en liten mötesstation vid en ”lek-järnväg”. **Ingalunda!** Det är ett ansvarsfullt arbete där säkerheten för resande och materiel är mycket viktig.

Jag har nu ett antal gånger varit tågklarare i Rustansberg och ska beskriva lite vad som sker där.

Det är från Sandlid C en ankommande linje (*linje 1*) i öster och två utgående linjer i väster. En av dessa går genom tunneln (*linje 2*) och ner till Sandlid C. Därifrån leder *linje 3* sedan upp till Sorkebo för att efter den s.k. Chryslerkurvan sluta vid Rustansberg i väster.

Linje 1 från Sandlid C till Rustansberg öster kommer att, vid tvåtågstrafik, köras av tåg i båda riktningarna. För att säkra att endast ett tåg i taget kör på denna sträcka används en s.k. *token*. Det är en plåstav gjord av mässing som medförs av lokföraren på tåget som avgår från Sandlid C och ankommer till Rustansberg öster. Där lämnas token till mötande tågs förare som en kvittens på att linjen 1 ner till Sandlid C är fri.

Vad har då tågklararen i Rustansberg för arbetsuppgifter? Jo, han eller hon ska:

- Se till att en växel i öster och två växlar i väster ligger rätt för tåget.
- Se till att signalerna för respektive tåg ställs på klart i tid så att tåget slipper stanna vid infartssignalen i onödan. Endast ett tåg kan få klart in i taget.
- Se till att det inkommande tåget från väster stoppas på spår 1 med röd flagga och att biljetterna klipps under uppehållet.
- Notera i anteckningsboken vilket lok som drar tåget, vem som kör loket och antalet resenärer på tåget.
- Vid eventuellt missöde eller annat problem som kräver hjälp meddela Sandlid C.

Eftersom tågen går ganska tätt under en trafikdag är det svårt att, utan att försena tågen, hinna med allt detta ensam. Därför brukar vi vara två personer i tjänst i Rustansberg när det är tvåtågstrafik. En sköter tågklararsysslan och en klipper biljetter och räknar resenärer. Den senare kan också hjälpa till med att lägga om växlarna i väster.

Så här kan ett pass i Rustansberg gå till.

För att bemanna Rustansberg måste man ha med sig signalspade, anteckningsbok och biljettång samt lite att äta och dricka till stationen. Några stolar att sitta på är heller inte fel. På plats provar man telefonen till Sandlid C och meddelar att Rustansberg är bemannad.

Första tåg från Sandlid C får klart in och passerar på spår 2, får avgångssignal, och går mot *tunnelspåret* (*linje 2*).

En stund senare kommer dagens andra tåg från Sandlid C. Men om tåg 1 inte kommit in på Rbg spår 1, får tåg 2 vänta vid infartssignalen i öster. I stället ställs infartssignalen på *klart in* för

tåg 1, som efter att ha passerat tunneln och Sandlid C, nu ankommer via Chryslerkurvan på linje 3 i *väster* och tas in på spår 1 i Rustansberg. Under tiden tåg 1 står på spår 1 i Rustansberg har medhjälparen klippt alla biljetter och räknat antal passagerare samt antecknat allt i anteckningsboken.

Tåg 2 får sedan klart in från linje 1 till Rbg spår 2 och, efter att ha överlämnat token till föraren på tåg 1, får tåg 2 avgångssignal av tågklareraren med signalstaven. Tåg 2 går nu, från spår 2 ut på linje 2 mot tunneln och när tågklareraren ser att tåg 2 har passerat tunneln så får tåg 1 avgångssignal och går österut via linje 1 ner till Sandlid C. Tåg 1 har nu fullbordat sin resa och byter lok och passagerare där.

Nu inträder en kort stunds stillhet i Rustansberg innan nästa tåg är på ingång genom Chryslerkurvan och procedurerna upprepar sig igen. Förhoppningsvis kan man under trafiktiden bli avbytt åtminstone så lång tid att man hinner gå till korvkiosken vid Sandlid C och köpa en korv med bröd eller ta sig en fika.

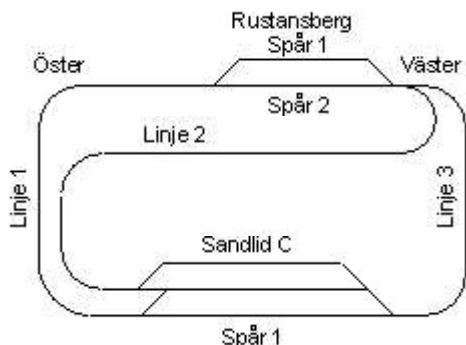
När trafiktiden närmar sig slutet så ringer tågklareraren i Sandlid C på telefonen och säger att nu går vi över till entågstrafik. Eller att nu skickar vi sista tåget för i dag. Då får man börja tänka om i rutinerna. Det blir inget möte i Rustansberg och ingen token behövs för att få låta tåget avgå österut mot Sandlid C.

När sista tåget har gått får man samla ihop sina saker, signalspade, anteckningsbok och biljettång och gå ner till Sandlid C där någon tar hand om anteckningsboken och tången. Signalspaden hängs upp på sin plats.

Efter en tidvis ganska hektisk dag känns det skönt att ta en fika eller något annat ätbart samt slappna av ett tag och prata lite med övriga om hur det gått med trafiken och övrig försäljning, innan det är dags att återvända hem.

Känns det intressant att vara tågklarerare? Självklart krävs lite järnvägs kunskap och säkerhetstänkande. Men efter några gåingers medverkan så har man lärt sig hur det går till och vad man har att tänka på. Så tag kontakt med någon funktionär om du är intresserad.

2014-06-16 Per Ljungberg

Schematisk bild över spårplanen Sandlid – Rustansberg Järnväg.

VI GRATULERAR VÅR HEDERSMEDLEN GUNNAR TELLBE

Gunnar fyllde 90 år i maj månad och besöker oss fortfarande med jämna mellanrum, besök som vi alla uppskattar.

Keep going Gunnar!

ETT ENKELT SÄTT ATT KVARTERA DRIVHJULEN

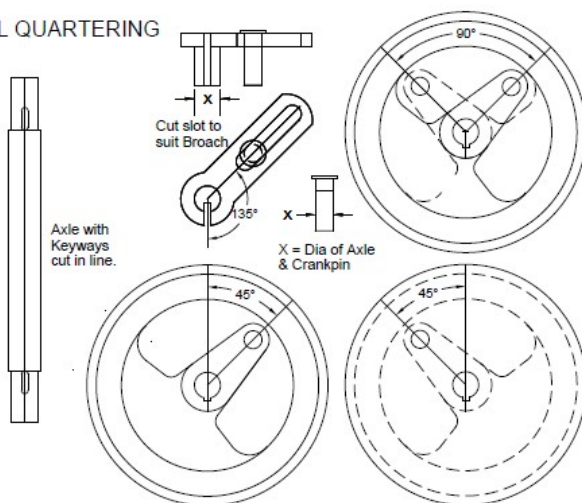
Tillverka en jigg för en passande dragbrotsch enligt figuren. Anpassa centrum till axeldiametern för hjulet och den brotsch som skall användas.

En rörlig guide med rätta dimensionen för att styra i vevtappens monteringshål kan flyttas längs jiggens slits.

Brotscha alla axelhålen med samma inställningar, så kommer motstående drivhjul att ha 90° kvartering.

Axlarna fräses sedan i en uppsättning med urfräsningarna för kilarna i båda ändar i linje.

WHEEL QUARTERING

Enligt ett famöst yttrande på Järnväghistoriskt Forum anses vissa lok, såsom våra fina *Pigge & Gnide*, tydligen vara **elektrifierade brädhögar**.

MINNESANTECKNINGAR FÖRT VID VÄNDSKIVAN PÅ BMÅS 24-05-2014

1. Ordförande öppnade mötet. Till sekreterare utsågs Leif Utter.
2. Närvarande medlemmar: 20 st.
3. Ny omgruppering i styrelsen. Styrelsens utseende 2014 finns på hemsidan.
4. Anders Lööf redogjorde för ekonomin och det bankbyte som ägt rum. En del av BMÅS tillgodohavande har låsts till 3 månader resp 6 månader till högre ränta. Postgirot sägs upp o bankgiro gäller numera. Bankgirot finns på BMÅS hemsida. Kortbetalning kan nu ske vid korvpalatset.
5. Förslag till stadgeändringar redovisades. Nya skatteregler för ideella föreningar gör att stadgarna bör ändras och anpassas till en allmännyttig förening. Detta gäller §1 och §2 i stadgarna. Förslag kommer att redovisas i BMÅS tidning. (*red anm sid ??*)
6. Trafikhelger och ånglokssdagarna kommer att genomföras som vanligt. Ordförande önskade att fler ställer upp dessa dagar med olika arbetsuppgifter.
7. Tavlor med information om BMÅS sätts upp vid flaggstången och vid korvpalatset. Medlemsansökan finns vid korvpalatset.
8. Ordförande tackade de närvarande och förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet: Leif Utter

VACKRA VIADUKTER

Richard Beeching,
Baron Beeching,
(21 april 1913 – 23 mars 1985)
vanligtvis känd som **Dr Beeching**,
var en gång ordförande i British
Railways.

Den nu övervuxna viadukten över
Lob Ghyll på järnvägslinjen
Skipton–Ilkley i Yorkshire,
byggdes av the Midland Railway
under 1888 och stängdes 1965.

Sådana vackra broar ser vi aldrig
idag — tyvärr!

Googla gärna på de feta och kursiverade benämningarna ovan!

FÖRSLAG TILL STADGEÄNDRING

Att gemensamt taga ställning inför på det kommande allmänna mötet
lördagen den 2 augusti klockan 18.00.

§ 1. SYFTE

Föreningen **förvaltar arvet efter** Rustan Lange **samt fullföljer hans** idé att på av föreningen ägd och anlagd miniatyrjärnväg genomföra tågtrafik. **Denna skall vara öppen för allmänheten och genomföras, med av föreningen ägda eller av medlemmar privat ägda, ånglok, andra lok och fordon. Aktiv medlem skall** efter bästa förmåga delta i arbetet med uppbyggnaden, underhållet av järnvägsanläggningen samt delta vid trafiktillfällen. Underhållet gäller även **byggnader**, maskiner, verktyg och **materiel**, vilka disponeras av föreningen. Medlem skall bevara järnvägsanläggningen i så gott skick som möjligt.

[Nu gällande text: §1. Föreningen är en ren hobbyförening som avser fullfölja vännen Rustan Langes idé att på av föreningen ägd och anlagd miniatyrjärnväg genomföra tågtrafik med av enskilda medlemmar privatägda ånglok och övriga lok. Medlem äger efter bästa förmåga delta i arbetet med uppbyggnaden och underhållet av järnvägsanläggningen samt delta vid trafiktillfällen. Underhållet gäller även de av föreningen disponerade byggnaderna, maskiner, övriga verktyg och material. Medlem skall söka bevara järnvägsanläggningen i så gott skick som möjligt.] -----

§ 2. MEDLEMSKAP

För deltagande i verksamheten krävs medlemskap i föreningen. Styrelsen kan medgiva annan, att vid särskilda tillfällen delta i verksamheten. **Medlemskap erhålles genom inlämnad ansökan samt inbetald medlemsavgift. Medlemsavgiften fastställs på årsmötet och gäller nästkommande verksamhetsår.** Vid utebliven betalning anses **medlem** ha utträtt ur föreningen.

[Nu gällande text: §2. För deltagande i verksamheten krävs medlemskap i föreningen. Styrelsen kan medgiva annan, att vid särskilda tillfällen delta i verksamheten. Medlem antas av styrelsen och skall utan anmaning erlägga medlemsavgift. Vid utebliven betalning anses han ha utträtt ur föreningen.] -----

§ 8. STADGEÄNDRING

För ändring av dessa stadgar fordras beslut vid två på varandra **följande** utlysta föreningsmöten, med minst en månads mellanrum, **varav minst ett är årsmöte.**

[Nu gällande text: §8. För ändring av dessa stadgar fordras beslut vid två på varandra utlysta föreningsmöten med minst en månads mellanrum.] **SLUT 2014-06-14 Styrelsen.**

Förklaring: Röd text = Ny formulering. Blå text = nuvarande formulering.

IN MEMORIAM

Tidigare medlemmen Jan-Håkan Nordin avled för en tid sedan, efter många års sjukdom.

Somliga kommer nog ihåg när han 1988 gästade BMÅS med sin nybyggda Rimbo.

Innan Jan-Håkan började bygga liveness har han fotograferat många smalspårsbanor medan de ännu fanns kvar. Jag har fått överta den stora samlingen och lämnat mesta delen till JvM Bild-Portalen i Gävle som har lovat att skanna materialet så det kan komma alla intresserade tillgodo genom Portalens bildsök.

När vi snart får se bilderna kan vi sända Jan-Håkan en tacksam tanke, för hans fina bidrag till eftervärlden.

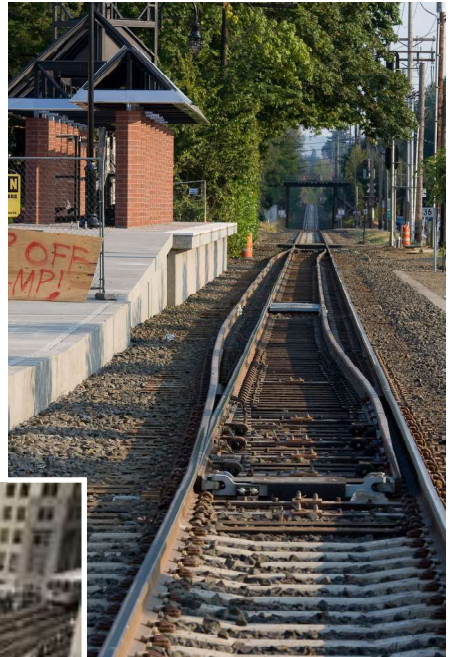
Jan Söderlund

KOM NÄRMARE!

Ett utomfördäntligt förslag att kunna komma närmare sina kunder, utan att dessa skall riskera att bli överkörda av tranportören.

Det kan vara svårt nog att ta sig fram i världen medelst spårbundna fordon.

Suverän konstruktion som skulle kunna anpassas till hållplatsen uppe vid Vattenlösa Sjön. På det att herrar, som vill stiga av, inte skall snubbla och slå sönder sina kikare.

KORSNING

Cross junction in the northwest corner of the Loop in Chicago. Kanske något att tänka på, inför framtida utbyggnader vid Rustansberg Central.

SOM AVSLUTNING BJUDER VI PÅ ETT ANTAL LÄNKAR

Som kanske några vet var Walt Disney fascinerad av live steam och byggde en egen bana vid sitt hus. Den blev så småningom alldeles för liten. Titta på dessa tre filmer och se resultatet.

<http://trainwatchersjournal.blogspot.se/2014/05/disneyland-prospectus.html>

Bra information angående silverlödning. Två websidor från nätet (engelska).

http://www.cupalloys.co.uk/best_practice/

http://www.wehmer.com/index2.php?option=com_content&do_pdf=1&id=18

The Best of British Steam Fina filmsnuttar från 2013.

http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=9P4G1yByZI

Sandoling, China March 2014. Working hard at night with crap coal... (sketkol???)

<https://www.flickr.com/photos/pangdae/13551877273/in/photostream/>

Whyte beteckningssätt av axelföljden på lokomotiv är en intressant läsning. Denna finner man på följande länk, där man också kan länkas vidare till andra beteckningar såsom **UIC** m. fl..

http://en.wikipedia.org/wiki/Whyte_notation

Ny större anslagstavla är nu uppsatt vid den nytvättade flaggstången.

DEN STORA ÅTERFÖRENINGEN AV SEX ÅNGLOK.

Det stora mötet med de sex ångloken! Det snabbaste ångloket någonsin är åter tillsammans med sina fem ”systrar” för första gången under ett halvt sekel.

- ♦ Det stora mötet med de sex ångloken skedde i Shildon i grevskapet Durham – två av loken kom från USA.
- ♦ Lok nr 4468, *Mallard*, uppnådde 125.88 mph (202,5 km/t) den 3 juli 1938 vid Stoke Bank, söder om Grantham på East Coast Main Line.
- ♦ Samlingen markerar 75-årsjubileet av rekordet för ånglok och samlar därvid de sex kvarvarande loken av de ursprungliga 35 i denna class.
- ♦ *Dominion of Canada, Dwight D Eisenhower, Union of South Africa, Sir Nigel Gresley och Bittern* deltog också i sammankomsten.
- ♦ Läs mera på den engelska webbsidan:

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2562924/The-great-train-reunion-Fastest-steam-locomotive-five-sisters-time-half-century.html>

En fin film om transporten av två av lokomotiv från Canada och USA till England inför den stora sammankomsten av sex stycken ånglok i York.

<http://www.youtube.com/watch?v=OnKVJzfvO4s>

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2562924/The-great-train-reunion-Fastest-steam-locomotive-five-sisters-time-half-century.html>